

Politika

Devletin kanlı parası

İbrahim İverendi Cizre’de vahşet bodrumlarında öldürüldüğünde daha 17 yaşındaydı. ”Bu devlet benden 4 oğlumu aldı” diyen anne Meryem, İbrahim’i toprağa verdikten sonra, hiç olmazsa ardından kalan birkaç eşya olur diyerek savcılıktan eşyalarını istemiş. Bir elbise, bir ayakkabı, bir saat... Üç ay önce ise polis İbrahim’in üzerinden çıkan kanlı 50 TL’yi getirip aileye verdi.

İbrahim BULAK

“İbrahim evimizin geçimini sağlardı, çok becerikli bir çocuktı” diye anlatıyor oğlunu Meryem İverendi. Birkaç ay önce polisler oğlundan geriye kalan kanlı, yırtılmış bir kağıt para getirip vermişler ona. Polislere “Ama ben oğlumun saatini, tespihini, elbiselerini istemiştim” dediğinde, kapıdaki polis “Savcılık size getirmemiz için bunu verdi” deyip, kanlı parayı aldığına dair bir belge imzalayıp gitmişler.

İbrahim İverendi lise son sınıf öğrencisiymiş, Cizre’de abluka zamanı, bodrumda öldürüldüğünde. Hem okula gidip hem de ailesini geçindiriyormuş. İbrahim İverendi ile 8 kardeşinden geriye, evde en küçük iki kardeşi kalmış. Bir kardeşi eylemlere katıldığından

dolayı 9 yıldır cezaevinde, bir kardeşi ise abluka döneminde tutuklanmış ve halen hapiste. Bir kardeşi de 5 yıllık hapisten sonra Cizre’de gördüklerine dayamayıp dağın yolunu tutmuş. İki kız kardeşi ise evli.

Haritaya dönmüştü bedeni

“Ben dedim, ya İbrahim çok akıllı bir çocuktur, belki o gün çıkabilmiştir o bodrumlardan diye aylarca bekledim, aradım oğlumu o yıkıntıların arasında” diyen anne Meryem birkaç ay sonra İbrahim’in cenazesini almak için Urfa’nın yolunu tutmuş. “İbrahim’in bedeni ne durumdaydı” diye sorunca “Kafası ezilmişti, belki 100 fişek vardı vücudunda. Dişlerini de sökmüşlerdi, kerpetenle mi artık neyle çekmişlerdi bilmiyorum. Parçalamışlardı, haritaya dönmüştü bedeni” cevabını veriyor. Sonrasında, 17 yaşındaki İbrahim’in cenazesini alıp Cizre’ye getirir. Cizre’de toprağa gömdükleri İbrahim’in ardından kalan kırık dökük de olsa bir şeyler bulabilmek için savcılığa başvururlar.

4 oğlumu benden aldı

Üç defa ard arda “Bu devlet başımıza çok şey getirdi” diyor anne Meryem. “4 oğlumu benden aldı” derken de metanetli, feryat etmiyor. Anne Meryem, İbrahim’le birbirlerinden ayrıldıkları günü ve bodruma kadar giden süreci ise şöyle anlatıyor: “Yasağın olduğu günlerde babası hastaydı. Babasını hastaneye götürdük, o evde kaldı. Eve geri dönmek istediğimizde ambulans bizi geri getirmeyi kabul etmedi. Evimize geri dönmemize izin vermedikleri için baldızımın evinde kaldık. İbrahim’i ve şimdi cezaevinde olan kardeşini belki alırlar diye ambulansla hastahaneye gelmelerini istemedik. Hastahaneye gider sonra eve döneriz diye düşündük. Fakat eve dönmemize izin vermediler. 40 gün baldızımın evinde kaldık. Sonrasında hükümet sokağımıza ve evimize girişimizi tümüyle yasakladı. 6, 7 gün sonra şimdi cezaevinde olan kardeşi Abdürrezzak geldi yanıma, İbrahim yanında yoktu.

Son güne kadar görüştük

İbrahim’i son görüşüm işte babasını hastaneye götürdüğüm gündü. Sonrasında nerdeyse bizi her gün arıyordu telefonla. Arkadaşının yanında olduğunu ve bulundukları alanda çatışmanın

olmadığını söylüyordu. Hatta en son güne kadar yani hükümet onların kaldığı yere baskın yapıncaya kadar arıyordu. En son aramasının kayıtları da avukatın yanında var. Son aramasında insan hakları aktivistlerinden oluşan bir ekibin valinin yanına gittiğini ve Faysal'ın (Dönemin HDP Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız) numarasını temin etmemizi istedi. Faysal'la o konuştu. Faysal o Cizre'ye gelen ekibin numarasını İbrahim'e vermiş. İbrahim o ekiple konuştuktan sonra bizi aradı. Bize kendilerini hastahaneye götüreceklerini, bu yüzden temiz elbiselerini alıp hastahaneye getirmemi istedi. O zaman yanımda Mehmet Tunç'un annesi ve Orhan Tunç'un eşi vardı. Öğleden sonra saat 4'te hep beraber hastaneye gittik. Saat akşam 10'a kadar hastanede kaldık. Getirdilerse de bize göstermediler.

Üç ay boyunca onu aradık

Sonra eve geri dönmek için ambulansı çağırdık ama hastahanenin ambulansı bizi götürmedi. Belediyenin ambulansını çağırdık, o bizi eve götürdü. Sabah oldu, hatırlıyorum 12 Şubat'tı. O günün sabahında, saat 5'te devletin eline sağ geçmiş. Sağ ele geçirildiğini biliyorum, çünkü gece bizi aramıştı, etraflarını sarmışlar. Kızkardeşini de aramıştı. Sabah belediyeye gittik, amacımız gidip çocuklarımızı almaktı. Bırakmadılar. Bizi hükümet konağını götürdüler, her birimize 250 lira ceza yazıp bıraktılar. İbrahim'in bodrumda olduğunu duymuştuk, fakat ne bodrumu. Kim bilir İbrahim'i hangi sokakta yakalayıp o bodruma atmışlardı. Kalktık o cadeye gittik, bodrumun karşısına düşen caddeye. Saat 9 olmuştu, bize dediler 'operasyon bitmiş, evinize gidin'. Beyaz saçlı bir komiser oradaydı, dedik, çocuğumuzu almak istiyoruz. Bize küfürler savurdu, dedi, 'Onlar sizin çocuğunuz değil orospu çocuklarıdır'. Bize kurşun sıkıyorlardı. Orada bizden kimilerini aldılar, kimilerimizi geri çevirdiler. İşte o günden sonra İbrahim'den haber alamadık. Üç ay boyunca onu aradık."

Yıkıntılar arasında da aradı

İbrahim'i her anlatışında onun ne kadar becerikli bir çocuk olduğunu da hatırlatan anne Meryem belki bu özelliği sayesinde kurtulduğuna inanmış ya da inanmak istemiş. Günlerce, haftalarca onu beklemiş. O yıkıntıların arasında aramış da oğlunu, belki saklanmıştı bir yere diyerek: "Operasyon bittikten sonra kimileri diyordu kaçıp kurtulmuş, kimileri diyordu yaşıyor. İki kişi o bodrumdan sağ kurtulmuştu, İbrahim de zeki bir çocuktuk, ben de kurtulabilmiş olabileceğine inandım. Ta ki üç ay sonrasına kadar, yani savcının gelip 'Urfa'dan oğlunuzun cenazesini alın' diyene kadar İbrahim'i aradım. Urfa'dan cenazemizi alıp geldik ve Cizre'de toprağa verdik. İbrahim'in cenazesini getirdikten sonra, savcı bizi çağırdı ve oğlumuzu PKK'nin öldürdüğüne dair bir şeyler söylememizi istedi. Biz de oğlumuzu PKK'nin öldürmediğini, kimin öldürdüğünü bildiğimizi söyledik."

Boş paketin de davacısıyım

İbrahim'in 'haritaya dönmüş bedeni'ni toprağa verdikten sonra, hiç olmazsa ardından kalan birkaç eşya olur diyerek savcılıktan İbrahim'in eşyalarını istemiş. Kanlı da olsa bir elbise, bir ayakkabı, bir saat... İbrahim'in üzerinde ne olduğunu sordum: "Çok güzel bir saat İbrahim'in elinde vardı, Belçika'dan ona gelmişti. Maliyeti de 15 milyar (15 bin TL) dolaylarındaydı. Tesbihi vardı, çakmağı vardı, üç bilekliği vardı. Savcının yanına gittiğimde bunların hepsini

istedim, hepsini yazdılar. Elbiselerini, ayakkabısını da istedim. Gitmemi ve davanın sonuçlanana kadar beklememi söylediler. Yanında boş bir paketin olduğunu söylediler, o boş paketi de istediğimi söyledim. O boş paketin davacısı olduğumu söyledim. Niye bunların hiçbirini göndermediler de bana o yırtılmış kanlı 50 milyonu (Polisin getirdiği yırtılmış 50 TL) gönderdiler. Üç ay önce bu kağıt parayı getirdiler. İki polis eve getirdi, torbanın içindeydi para. Torbanın ağzını da bantlamışlardı. Getirdiklerinde ‘İbrahim’in eşyası var onu size teslim etmeye geldik’ dediler. O polislere de sordum, ‘hani ayakkabısı, hani elbiseleri, hani saati’ dedim... Ellerinde bir şey olmadığını, istersek dava açabileceğimizi söylediler. O kanlı parayı aldığımıza dair bir belge imzalatıp gittiler.”

Çok becerikli bir çocuktuk...

Bir devlet, ayakkabıyı değil, pantolonu değil, o pantolonun içinden çıkan kanlı bir parayı “Oğlundan kalan son şey bu” diyerek neden içi yanmış bir anneye verir? Tarihin derinliklerinde gizlidir herhalde bu sorunun cevabı.

İbrahim’in babası yatalak. İki böbreği de yok, ayağa kalkamıyor. Haftada üç sefer diyalize götürüyorlar. Anne Meryem’in yanındaki iki oğlundan biri de hasta, o da mide kanaması geçirmiş. Biri 16 yaşında diğeri 13 yaşında.

Evlerinin yıkıldığını ayrıca söylememe gerek yok herhalde, şimdi kirada oturuyorlar. Meryem anne yine sonda “İbrahim geçimimizi sağlıyordu, çok becerikli bir çocuktuk” diyor yakınmadan, şikayet etmeden yaşamayı öğrenmenin vakurluğuyla.

Aileler cenazelerini arıyor

Cizre 14 Aralık 2015-2 Mart 2016 arası 79 gün boyunca tarihin ender rastlanan acımasız bir katliamına tanıklık etti. Cizre ablukası boyunca 177’si vahşet bodrumlarında olmak üzere toplam 251 kişi (1’i bebek 42’si çocuk) acımasızca Türk güçlerince katledildi. Cizre’deki bodrum katlarında insanlar ya diri diri yakıldı ya da yaralı iken infaz edildi. Yaşamını yitiren 92

kişi kimlik bilgileri açıklanmadan kimsesizler mezarlığına defnedildi. Aileler için büyük bir eziyete dönüştürölen DNA eşleşmesinden sonra bu sayı 79'a düştü. Aradan geöen zaman iöerisinde kimi aileler cenazelerini alabilse de hala evlatlarını, yakınlarını arayan 15 aile bulunuyor. Bu cenazeler 5, 6 ilin kimsesizler mezarlığına dağıtılmış durumda.

Dede ve torun

Cizre'de doğmamış bebeklerden 3 aylık Miray (İnce) bebek ve 80 yaşındaki dedesi Ramazan İnce'ye, onlarca kişi katledildi. Ablukanın ikinci gününde Cudi mahallesindeki evinde vurularak öldürölen 3 çocuk annesi Hediye şen hedef alınarak 8 kurşunla taranmıştı. Henüz 12 yaşında bir kız çocuğu olan Bişeng Garan 6. sınıfa gidiyordu. Sığındıkları bodrumdan çıktıklarında keskin nişancılardan hedefi olmuştu. Ali Tetik, oturdukların binanın iöine düşen bomba ile.

İki ateş birden düştü

17 yaşındaki Nidar Sümer zırhlı araçtan açılan ateşle yaralandı. Kardeşini almaya giden 45 yaşındaki Halis Sümer de kurşunların hedefi oldu. İki kardeş kaldırıldıkları hastanede yaşamını yitirdi. Abdullah Özdal Temmuz ayında özel harekatçıların açtığı ateş sonucu hayatını kaybetti. Üç çocuk babası olan abisi Hacı Özdal ise Cizre'deki son ablukada katledildi.

Doğmamış bebek

55 yaşındaki 8 çocuk annesi Hediye Erden ise evine isabet eden tank mermisinden saçılan şarapnel paröalarıyla can verdi. 8 aylık hamile olan 32 yaşındaki Güler Yanalak, evinin önünde karnından vuruldu. Yanalak yaşama döndü ancak bebeğini kaybetti. Cizre'deki yaralıları almak isteyen heyetin zırhlı araçtan açılan ateşle taranması sonucu 2 kişi hayatını kaybetti. Sağlık emeköisi Aziz Yural, yaralı bir kadını kurtarmak için gittiği Cizre'de keskin nişancının kurşunuyla ensesinden vurularak öldüröldü.

Vahşet bodrumları

Cizre'deki vahşet bodrumlarında ise onlarca kişi yakılarak ve bombalarla katledildi. Tüm girişimlere rağmen yaralıların bodrum katlarından çıkarılmasına izin verilmemişti. Büyük çoğunluğu 3 binanın enkazından olmak üzere, civardaki evlerden ve sokaklardan 24'ü çocuk toplam 177 cenaze çıkarıldı. Cenazelerin neredeyse tamamı ya yanmış ya da tanınmaz hale gelmişti. Yasağın kalkmasından 2 gün sonra ilçeye girilebildi. Bodrumların olduğu bina ve sokakların tank ve top başta olmak üzere ağır silahlarla vurulmuş, enkaza dönmüş, yanmıştı. Bodrumların enkazlarında patlamış ve patlamamış çok sayıda tank ve top mermisi görölmüş ve fotoğraflanmıştı. Vahşet bodrumlarının olduğu sokaklarda ağır ceset kokuları yükselirken, birçok evin iç ve dış duvarlarına sıöırayan kan izleri görölmüştü. Askeri mühimmat atıklarının bulunduğu bodrumlarda çocuklara ait insan kemikleri de bulunmuştu.

Katliamdan bir gün önce seslendi

Tüm dünyanın gözü önünde, vahşet bodrumlarında Cizre Halk Meclisi eşbaşkanları Mehmet Tunö ve Asya Yüksel, DBP PM üyesi Mehmet Yavuzel, Azadiya Welat Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Rohat Aktaş'ın da bulunduğu onlarca kişi katledildi. 'Üöünöü vahşet bodrumu' olarak tarihe geöen Sur Mahallesi'nde yaralıların sığındığı bodrumda mahsur kalan HDP Milas eski İlöe Başkanı Derya Koö, 10 şubat günü İMC televizyonunu arayarak, devlet güçlerinin

saldırılarını anlatmıştı. Koç, aralarında İbrahim İverendi'nin de bulunduğu 20 kişinin ismini sayarak, "Alt katta 20 yaralımız vardı. Yaralıları yaktılar. 20 kişi yandı, kül oldu. Benzin döküp yaktılar. Bombalandıktan sonra biz üst kata çıktık. Etrafımız kobralarla, tanklarla sarılmış durumda. Aramızda yaralılar var. İçeriye atılan gazlardan dolayı nefes alamıyoruz, yaralıların durumu ağır" diye seslenmişti. Koç ve bodrumda bulunan arkadaşları ertesi gün devlet güçlerinin saldırısı sonucu öldürüldü.

** HDP'nin 20 Nisan 2016 tarihli Cizre raporundan yararlanılmıştır.*